

Strålsäkerhetsmyndigheten
171 16 Stockholm
NAP2020@ssm.se

Er referens
Jenny Zettersten

Vår referens
Anna Vesterlund

Remissvar gällande Nationell plan för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har – från de utgångspunkter myndigheten har att beakta – följande synpunkter på det remitterade underlaget.

Generella synpunkter

Rådets direktiv 2011/70/Euratom, om inrättandet av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, omfattar kärnavfall och annat radioaktivt avfall som uppstår i civil verksamhet under normal drift. FOI tolkar det delgivna utkastet på nationell plan som att denna inte ska begränsas av rådets direktiv 2011/70/Euratom utan även omfattar t.ex. kärntekniska olyckor. Givet en sådan syn anser FOI att även andra fall då radioaktivt avfall kan uppstå som bör finnas med i den nationella planen. Rapporten nämner t.ex. inte vem som har ansvaret vid vissa akuta händelser som inte utgörs av kärntekniska olyckor. Exempel på sådana händelser är användandet av kärnladdningar och s.k. smutsiga bomber, dvs sprängladdningar som används för att sprida radioaktivt material i ett antagonistiskt syfte. I dessa fall kan ägaransvar och därmed avfallsansvar vara svårt att avkräva. FOI anser att den nationella planen bör behandla vem som har ansvaret för det uppkomna radioaktiva avfallet i sådana fall.

Ett annat fall där radioaktivt avfall kan uppstå är olyckor med strålkällor, exempelvis vid transport. I detta, och tidigare nämnda, fall kan behovet av sanering av t.ex. mark komma att vara omfattande. Stora mängder radioaktivt avfall kan komma att behöva tas omhand. FOI anser att den nationella planen bör utökas till att omfatta hur avfall ska hanteras även vid dessa typer av händelser.

Synpunkter på avsnitt 3.8. Radioaktivt avfall efter en kärnteknisk olycka

I texten framgår att ”Olyckor som sker vid kärntekniska anläggningar utanför Sveriges gränser kan också komma att ge upphov till kontaminering av svenskt territorium där krav ställs från invånarna på sanering” samt att ”En olycka utanför Sverige, hanteras

FOI
Totalförsvarets forskningsinstitut

Postadress
FOI
164 90 STOCKHOLM

Besöksadress
Gullfossgratan 6, Kista

Telefon
08-55 50 30 00

Org.nr
202100-5182

registrator.@foi.se
www.foi.se

Leveransadress
Gullfossgratan 12, Kista

enligt samma modell som en svensk olycka". FOI anser att texten bör utvecklas för att på ett tydligare sätt beskriva hur ansvarsfrågan hanteras i situationer där en olycka sker i ett land samtidigt som avfall uppstår i ett annat. Detta gäller olyckor i såväl som utanför Sverige.

Synpunkter på avsnitt 4.4. Omhändertagande av radioaktivt avfall

Rapporten beskriver en plan hur konstruktionen av ett slutförvar, med hjälp av ett antal passiva skyddsbarriärer som är utvecklade för att hålla under lång tid, ska minimera risken för att kärnavfall från slutförvaret läcker ut i omgivningen. FOI anser att rapporten även bör omhänderta att det bör finnas en plan för fysiskt skydd, dvs säkerhetsåtgärder för att minimera risken för att människor, uppsåtligen eller inte, tar sig in i slutförvaret.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektör Jens Mattsson efter föredragning av forskare Anna Vesterlund. I den slutliga handläggningen har även särskild rådgivare Mikael Wiklund deltagit.

Kista som ovan

Jens Mattsson

Anna Vesterlund

Sändlista:
Strålsäkerhetsmyndigheten (NAP2020@ssm.se)
FOI registrator
GD-sekreterare
Deltagare i den slutliga handläggningen